

[vc_row][vc_column width="1/6"][/vc_column][vc_column width="2/3"
css=".vc_custom_1437473620862{background-position: center !important;background-repeat: no-repeat !important;background-size: contain
!important;}"][vc_column_text]**Kultur**

Kultur är ett begrepp som ofta kommer upp i diskussionen om normer. Det är vanligt att betrakta kultur som något som är relaterat till nationalitet, etnicitet eller religion eller att se kulturer som något statiskt och bundet till traditioner som inte förändras. Enligt denna logik förutsätts alla personer som antas tillhöra en viss etnisk grupp dela de kulturella drag som denna etnicitet tillskrivs. Vi tränas hela tiden i detta tänkande genom att till exempel beskriva att människor med olika etniciteter/nationaliteter "kommer från olika kulturer" (Rosales, 2005: 202, 114).

Men i själva verket är våra kulturella tillhörigheter och värderingar mångfacetterade, föränderliga och komplexa. Ett land, en etnisk, religiös eller annan grupp kan inte tillskrivas EN kultur. Det är också förenklat att tänka att en person tillhör EN kultur. Om vi istället breddar vår förståelse av kultur kan vi tänka att alla personer har olika kulturella tillhörigheter och föreställningar eller att två personer kan befinna sig olika kulturellt nära eller långt ifrån varandra i olika avseenden och sammanhang. Vi kan då utgå från en mer kritisk och nyanserad förståelse av kulturbegreppet när det kommer upp i samtalet.

En vanlig syn på kultur är föreställningen att ett land har EN kultur, det talas exempelvis om svensk, japansk, eller turkisk kultur. I själva verket kan vi finna en stor kulturell mångfald inom ett land utifrån faktorer som geografi, generation, klass och sammanhang.

Frida som är uppväxt i en mindre stad i Norrbotten är van vid att åka och hälsa på släkt och vänner spontant, alltså utan att komma överens med personen i fråga innan. När Frida flyttat till Stockholm gick hon vid ett tillfälle spontant och hälsade på sin kompis Aisha när hon råkade vara i hennes bostadsområde och möttes av en mycket förvånad reaktion. Aisha som bor och är uppväxt i Stockholm var inte van vid "spontanbesök" utan förväntade sig någon slags överenskommelse innan besöket.

När det gäller normer och kulturell förståelse kring besök står dessa två personer således inte kulturellt nära varandra. Fridas vänner Gabriel och Marcia är uppvuxna i mindre städer i Chile och är också (kulturellt) vana vid spontanbesök hos vänner. Så i detta sammanhang står Frida kulturellt närmare sina chilenska vänner än stockholmaren Aisha. Å andra sidan är Gabriel och Marcia katoliker medan Aisha är uppväxt i ett icke religiöst hem som Frida själv. Så gällande religion står Frida kulturellt närmare Aisha än sina chilenska vänner.

När det gäller ungdomar ingår många personer också i grupper som ibland kallas ungdomskulturer eller subkulturer. Grupptillhörigheten kan ge ungdomarna möjlighet att bryta och utmana många av majoritetssamhällets normer och kulturella koder kring t.ex. klädsel, beteende och utseende. Samtidigt behöver de förhålla sig till både de normsystem och förväntningar som finns inom subkulturen och de som finns i samhället i stort.

Kultur handlar mycket om vad vi uppfattar som meningsfullt, begripligt och normalt i olika sammanhang. Vi kan träda in i och ut ur olika kulturella identiteter medvetet eller omedvetet. Kultur framträder och blir synlig när två eller flera olika kulturella föreställningar ställs mot varandra. Att betona att människor kan befinna sig kulturellt nära eller långt ifrån varandra beroende på tid, plats och sammanhang är ett sätt att betrakta kultur liksom normer som något komplext, mångfacetterat och föränderligt. Om vi utgår från att kultur innebär gemenskap av idéer, värderingar och attityder kan vi konstatera att det aldrig funnits "monokulturella" samhällen. I alla samhällen ingår människor i olika grupperingar där kön, ålder, yrke, etc. skapar en mångfald av kulturer, alltså gemenskaper av normer, attityder, idéer och värderingar. (Rosales, 2005: 202, 114)

Att förklara skillnader mellan människor utifrån kultur kan slutligen bli problematiskt med tanke på i vilka syften kulturbegreppet används idag. Det finns i dagsläget rasistiska strömningar som förklarar många samhällsproblem och konflikter utifrån vad som beskrivs som kulturskillnader vilket pekar ut vissa grupper. När vi i Lås Upp öppnar upp för diskussioner om begränsningar, förtryck och rättigheter har vi därför valt att utgå ifrån normbegreppet för att inte omedvetet bidra till ett "vi och dem"-tänkande som kan öka den rasism som finns i samhället. När begreppet kultur kommer upp i samtal rekommenderar vi

att nyansera och problematisera begreppets innehåll. Ett annat tips är att använda Lås Upps **norm-modell** för att visa vad som kännetecknar normer och kultur.

[/vc_column_text][/vc_column][vc_column width="1/6"][/vc_column][vc_row][vc_row][vc_column width="1/1"][vc_empty_space height="32px"][/vc_column][/vc_row]